

Fri Rettshjelp

Privatpersoner kan i noen tilfeller få advokatutgiftene sine helt eller delvis betalt av staten. I noen typer saker kan alle få fri rettshjelp. I andre saker er det inntekt og formue som avgjør om du kommer inn under ordningen. Sjekk reglene, og spør Advokatfirmaet Wulff AS din om råd.

Ordningen med fri rettshjelp gjelder bare i saker som regnes som spesielt viktige for folks velferd. Fri rettshjelp kan dekke både utgifter i forbindelse med rettssaker (fri sakførsel) og annen advokatbistand (fritt rettsråd).

Når du går til Advokatfirmaet Wulff AS, er advokatene våre forpliktet til å informere deg om fri rettshjelp dersom det kan tenkes at du kommer inn under ordningen. I enkelte saker har advokatene selv myndighet til å innvilge fritt rettsråd. Advokatfirmaet Wulff AS kan innvilge deg fri rettshjelp etter å ha undersøkt din økonomi.

Fri rettshjelp uavhengig av egen inntekt og formue

I enkelte saker kan du få fri rettshjelp uavhengig av hva slags økonomi du har, og uten å betale egenandel. Dette gjelder blant annet i følgende saker:

- Barnevernsaker for fylkesnemnda
- Enkelte saker etter utlendingsloven
- Saker om umyndiggjøring
- Saker om militærnekting
- Saker der et voldsoffer krever erstatning av gjerningsmannen
- Saker om mishandling fra nærstående
- Saker der noen krever erstatning for å ha blitt feilaktig dømt og straffet
- Saker som går for kontrollkommissjonen om psykisk helsevern
- Saker om tvangsekteskap

Dersom du har vært utsatt for voldtekt eller menneskehandel, har du rett til fritt rettsråd for å vurdere en anmeldelse. Disse to særskilte tiltakene (innført 1. januar 2007) gir rett til: Inntil tre timer advokatbistand dersom du vurderer å anmelde en voldtekt
Inntil fem timer advokatbistand dersom du vurderer å anmelde menneskehandel

Fri rettshjelp med behovsprøving og egenandel

I en del saker kan du søke om behovsprøvd fri rettshjelp. Dette gjelder først og fremst i:

- Ekteskaps- og familiesaker (saker om felleseieskifte/økonomisk oppgjør etter ugift samliv og saker om foreldreansvar/daglig omsorg og samværsrett)
- Arbeidssaker i forbindelse med oppsigelse/avskjed
- Oppsigelse i husleieforhold
- Erstatning for personskade
- I enkelte klagesaker om trygd

Behovsprøving - hvor mye kan du tjene?

Hvor høy inntekt og formue du selv og eventuelt også ektefellen/samboeren din har, er avgjørende for om du kan få fri rettshjelp i disse sakene.

For å få fri rettshjelp må du som hovedregel ikke ha årlig bruttoinntekt over 230 000 kroner eller nettoformue over 100 000 kroner.

Har du ektefelle/samboer, blir økonomien vurdert samlet. Inntektsgrensen er 345 000 kroner for ektefeller og andre som lever sammen og har felles økonomi.

Dersom søknaden gjelder en konflikt der ektefellen eller samboeren din er motpart, er det bare din egen økonomi som blir vurdert. Men har du fått ny samboer, blir din og din nye samboers inntekt vurdert sammen og må ikke overstige samlet bruttoinntekt på 345 000 kroner.

Først når advokatbistanden blir ansett for å være betydelig i forhold til den inntekten du har, kan det bli gitt dispensasjon fra disse inntektsgrensene.

Egenandelen - hvor mye må du betale selv?

Advokatene er pålagt å kreve inn en egenandel i disse sakene, og denne egenandelen kan bli innkrevd på forskudd. Tjener du mindre enn 100 000 kroner i året, slipper du likevel å betale egenandelen. Du skal heller ikke betale egenandel i saker der du får fri rettshjelp uavhengig av inntekt (uten behovsprøving).

For tiden er egenandelene følgende:

I saker som gjelder rådgivning utenfor rettsak (fritt rettsråd) utgjør egenandelen 850 kroner. Beløpet tilsvarer den offentlige timesatsen (salærsatsen) advokatene får i slike saker.

I saker som går for domstolene (fri sakførsel), skal du selv betale 25 prosent av kostnadene. Det er imidlertid satt et tak som innebærer at ingen skal betale mer enn 4250 kroner i egenandel. Dette tilsvarer fem ganger salærsatsen.

Dette bør du være klar over

Selv om du har fått innvilget fri rettshjelp, kan du bli pålagt å betale motpartens saksomkostninger dersom du taper rettsaken.

Din økonomiske situasjon kan komme til å endre seg mens saken pågår. Selv om du hadde krav på fri rettshjelp da saken startet, kan økt inntekt eller økt formue føre til at du ikke lenger omfattes av ordningen. I slike tilfeller kan staten frata deg støtten, eventuelt kreve tilbake støtte som allerede er utbetalt.

Det kan også hende at økonomien din blir svekket underveis i saken slik at du blir kvalifisert for fri rettshjelp. I så fall er det viktig å søke om fri rettshjelp i etterkant. Staten vil i slike tilfeller kunne etterbetale støtte.

Selv om det er satt en inntekts- og formuesgrense, er det åpnet for en viss skjønnsmessig vurdering av den økonomiske situasjonen. Regelverket er komplisert, og det kan være vanskelig å forutsi utfallet av en søknad.

Unntaksvis kan det også bli innvilget fri rettshjelp i andre typer saker enn de som er nevnt ovenfor. Dette gjelder saker som har spesielt stor innvirkning på søkerens velferd.

Som du ser, kan det noen ganger være vanskelig å vite om du har krav på fri rettshjelp.

Er du i tvil om du har krav på fri rettshjelp, skriv en e-post til christian@advokatwulff.no og spør.